

Onbereikbaar Waddeneiland
SCHIER
ONMOGELIJK?

OP EIGEN KIEL NAAR SCHIERMONNIKOOG IS NIET VOOR IEDEREEN WEGGELEGD. MEDE DAARDOOR LIJKT HET EILAND VOOR SOMMIGEN VER WEG. MAAR SCHIER TREKT, ALS DE MAAN AAN HET GETIJ. EN IS PRECIES GOED VOOR EEN HEERLIJK MINI-WADDENAVONTUUR.

In de sluis van Lauwersoog kunnen we vast oefenen met hoog- en laagwater.

Zon en wind op de Zoutkamperlaag. Veel mooier wordt het niet.

Naar Schier
per open
boot? Een
goede
timing is
cruciaal

In het noordoosten van Friesland staat een monument op de Waddenzeedijk. Met daarop de tekst “*De sé hat joun, hat nommen*”. Inderdaad, de zee geeft en neemt. En zo betreden we het Wad, met het water als onzeker element. Onzeker klinkt niet prettig, maar biedt ook kansen. En die gaan we pakken, kansen door de zee gegeven.

Brakzand

Het stond al langere tijd op onze shortlist: met een open zeilboot naar Schiermonnikoog. Voor sommigen klinkt het roekeloos, maar met de juiste timing zou het moeten kunnen. Goed timen is op het Wad sowieso een ding, zeker bij Schiermonnikoog. De aansluiting tussen Wad en eiland valt bij afgaand tij namelijk volledig droog. Om toch op eigen kiel bij het eiland te komen, moeten we de vloedgolf benutten. Elk etmaal zijn er twee kansen om de jachthaven of de rede van het eiland te bereiken. Voor schepen met een diepgang van meer dan 1,40 meter zit Schiermonnikoog er niet in. De maximale diepgang van onze open zeilboot, een Randmeer luisterend naar de naam *Wiedeweerga*, komt daar aardig dichtbij. Maar met het zwaard omhoog blijft er slechts 55 centimeter over. Na wat rekenwerk en turen op de kaart blijkt

de *shortcut* via het wantij Brakzand geen enkel probleem voor ons. Bij laagwater staat de wadde vloer hier weliswaar droog, maar de tweeënhalve meter die de vloedgolf hier bij hoogwater aan toevoegt, maakt dat royaal goed.

Zoutkamperlaag

We gaan voor de dubbel: voldoende waterdiepte bij het wantij én het genot van een droogvallende waddenbodem. De goede timing begint al met het uitkiezen van een vrij stabiele periode wat betreft wind en liefst toch ook wel zonneschijn. We komen uit op eind juni, enkele dagen vóór springtij, de periode waarin de vloedgolf in z'n cyclus van eb en vloed extra laag start en extra hoog reikt. Nu vastlopen bij hoogwater is niet slim, alle 'hoogwaters' hierna zullen gedurende enkele weken minder hoge vloedgolven meevoeren. Willen we droogvallen, dan is het beter om dat bij eb te doen. Later bij vloed weer loskomen wordt daardoor extra makkelijk. Een klein uur na hoogwater varen we door de sluis en via de havenhoofden van Lauwersoog het wad op. De stroom van de Zoutkamperlaag neemt ons meteen mee en met een noordenwind steken we aan de wind de geul over, de rode boeien volgend richting het zeegat tussen Schiermonnikoog

en Ameland. Zover gaan we niet, de drie beaufort en de stevige stroom naar buiten zorgen ervoor dat we binnen een kwartiertje bij de scheidingston zijn die we niet willen missen. Hier laten we de Zoutkamperlaag voor wat hij is en zwaaien af richting het noordoosten, de Brakzand op.

Heerlijk wachten

De stroom en golflslag zijn meteen een stuk milder. De noordenwind nodigt ons uit tot een kruisrak het wantij op en kruisen bij vallend water richting de ondiepte voelt toch gek. Om de kans op vastlopen te verkleinen kiezen we voor niet al te lange slagen en al peilend met de spinnakerboom bereiken we vlot het hoogste punt, zoeken een plek en gooien het anker uit, dat meteen pakt. Slechts een half uurtje aan de wind van Lauwersoog en we zijn al helemaal in een andere wereld - het heerlijke wachten kan beginnen. Ook al staat er nu nog volop water, een uur later gaat het gas erop en loopt het Wad snel leeg. Zodra de kielkast begint te bonken (midzwaard omhoog) weten we dat het niet lang meer duurt, vier uur na hoogwater zitten we eindelijk vast. Met nog een halve meter waterdiepte om ons heen kunnen de benen overboord en staan we op de bodem van het Wad.

Gauw die makrelen schoonmaken, we krijgen al trek.

Eigenlijk is de sprong van Lauwersoog naar Schiermonnikoog een kippenindje, ideaal voor een minibreak én geschikt voor iedereen die graag de overkant wil zien. Hoog en droog op Brakzand hebben we prima zicht op Lauwers- en Schiermonnikoog. Viskotters, jachten en de veerboot, allemaal maken ze omtrekkende bewegingen, óm het wantij heen, met ons als middelpunt van dat alles. Ook al staan we op de Waddenzeebodem, toch zijn we voor enkele uren even los van de rest van de wereld. Soms wil je dat.

Vis

De zelfgemaakte houten wadpootjes houden de Wiedeweerga overeind, maar nog meer hulp krijgen we van het Wad zelf. Al drijvende heeft het scheepje voor zichzelf een kommetje gewiegd en daarin houdt nu de kiel het schip overeind. Ook het laatste restje eb hebben we benut, voor het onthoofden en schoonmaken van twee makrelen. Na een wandeling in de omgeving krijgen honger en dorst steeds meer vat op ons. Met inachtneming van een keiharde modderdiscipline (voeten wassen) stappen we aan boord en pogen de magen te sussen met borrels en de nootjes, tegen beter weten in. Natuurlijk, de zeelucht wint en er moet substantieel voedsel aan

te pas komen, dus gaan we vis bakken. Het kooktoestel kan aan, het fakkelen van de benzinebranders gaat over in gesuis en de grote koekenpan staat op het vuur. Binnen de beschutting van de kuip geuren al snel gebakken makrelen, krieltjes met zeezout en nog geen half uur later dampen de bordes in de zon. Vier beaufort aan Waddewind in de haren, vis met kriel en sla op het bord, zo zitten we op de kuiprand. Met beide voeten in de warme modder is het wel duidelijk: een prettig weekend begint op deze manier.

Zonsondergang

Na de afwas en koffie met een sigaar wordt het frisser. De zon staat al laag en er komt meer wind aan. Ook de vloed zien we komen, kruipt bij het wantij omhoog - het nieuwe wachten is begonnen. Zodra de vloed het schip heeft bereikt, weten we: nog een uurtje en we drijven weer. De zon is al bijna weg als een uur later het anker eruit gaat. De zeilen zijn gezet en bij zonsondergang en een windje vier zeilen we het wantij af om vervolgens het staartje van het Gat van Schiermonnikoog binnen te denderen. De wind is zo goed als noord en na enkele winderige slagen is het bereiken van de Reegeul een kwestie van enkele minuten, geholpen door de volle

vloedstroom. Inmiddels is de zonsondergang voorbij en krijgen we te maken met zeedampen. De heiligheid die dat oplevert maakt de entree van de Reegeul avontuurlijk. Ook de plotselinge overgang naar deze sterk meanderende toegangsgeul is bijzonder.

Tevoorschijn

De zeilen kunnen eraf en langs boeien en prikken zigzaggen we richting het eiland. Hoe gestaag en ingetogen ook, de vloed is nog niet klaar met z'n werk. Diverse schepen staan droog naast de geul en met enige verbazing wordt de uit de nevel komende Wiedeweerga opgemerkt. Zodra we op de motor tussen de havenhoofden van de jachthaven naar binnen pruttelen zien we de havenmeester al klaarstaan. Met een brede grijns heet hij ons welkom, wijst een plek en zodra we de box invaren stopt de buitenboordmotor vanzelf. De zeenevel verdwijnt en de volle maan komt tevoorschijn boven het oostwad. We tuigen de boot af en de kuipent op. Nog een half uurtje laven we ons aan de whisky en de positieve opmerkingen van andere haven-gasten ("Ver vóór hoogwater al de haven in? Vanuit de schemering? Een open boot?") en dan is de dag toch echt voorbij. De zoute voeten mogen in de warme slaapzak.

Ons eigen eenvoudige visrestaurant midden op het Wad.

Hoe gaat het met de zelfgemaakte wadpootjes?

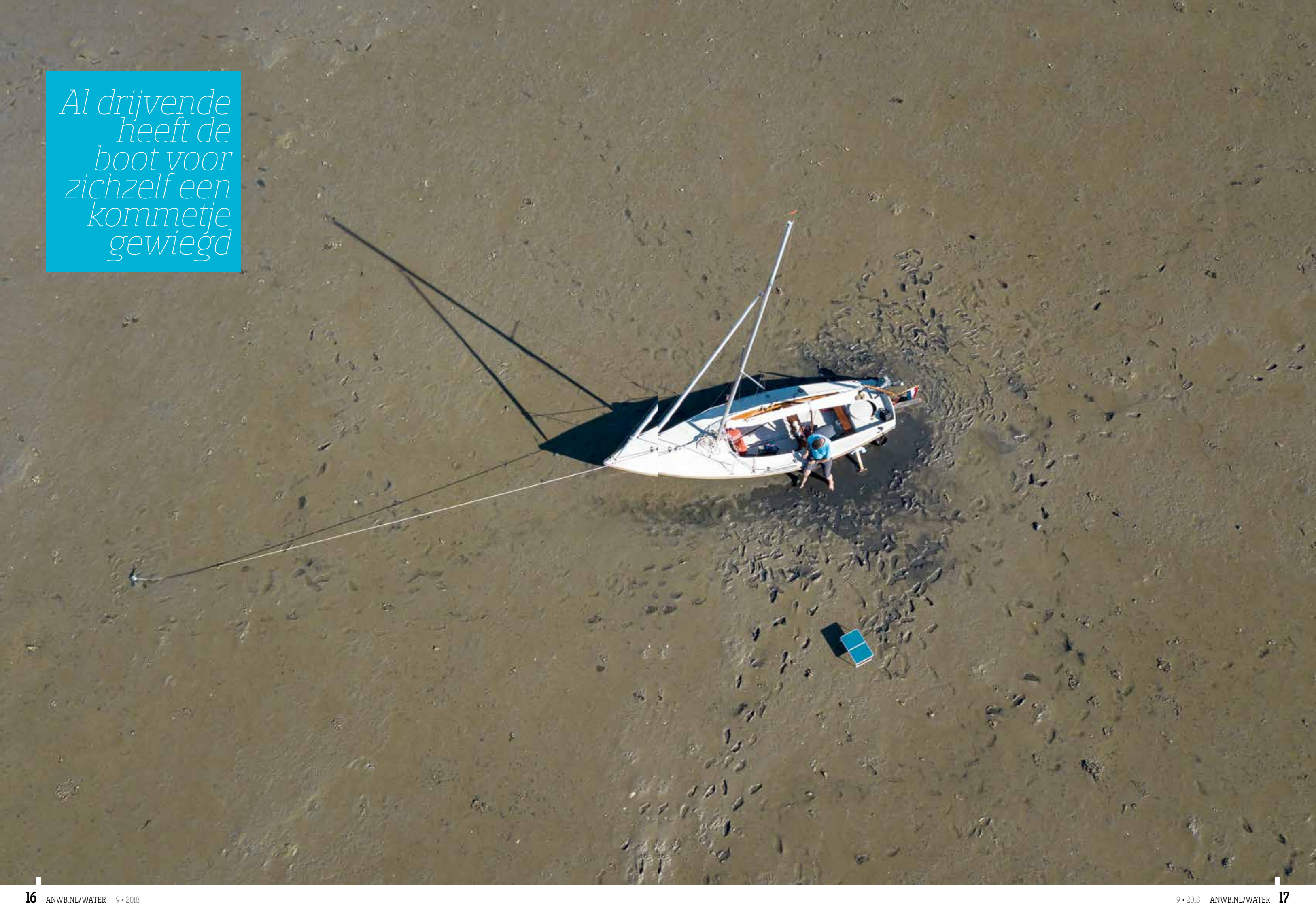
We zien de vloed komen, hij kruipt bij het wantij omhoog

Deze dag mag nog best even duren.

*Al drijvende
heeft de
boot voor
zichzelf een
kommetje
gewiegd*

Voorin valt de haven droog, achterin blijven we drijven.

In de schemer lonkt dat andere culinaire baken: Van der Werff

Time is up. Na een aangename avond in hotel Van der Werff moeten we weer naar huis.

De volgende ochtend leren we weer om ons te schikken naar de grillen van het tij. Na een lange ochtendwandeling is het ontbijt verdiend: vers brood en gebakken eieren. Ondertussen vertellen de statistieken dat het rond het middaguur hoogwater zal zijn. Veel te vroeg vinden we. Nu alweer vertrekken? We zijn er net. Dus blijven we vandaag op Schier. Tijdens een uitgebreide koffie zijn de plannen even eenvoudig als duidelijk: bij Schiermonnikoog hoort een fiets en krakend schelpengruis onder de banden. Zodra we twee van de duizenden huurfietsen hebben bemachtigd, rossen we 's middags over en door de duinen en rijden via de kwelders naar de Kobbeduinen. Zittend naast het baken en met de blik op het oosten, komen nieuwe plannen alvast bovendien: per open boot zeilend boven het eiland langs? Een rondje Simonszand? Voorlopig blijft het bij luchtfietsen, maar wie weet, ooit...

Tachtig cent

Nadat we het fietsen wel hebben gezien, stroomt later die middag het dorp weer vol. Iedereen heeft z'n ding gedaan en het wordt gezellig in voormalig Oosterburen. Het is tijd om op bankjes te zitten en nog later tijd om heerlijk te gaan eten. De keuze voor restaurant Het Noorderlicht

blijkt een goede en zodra het schemerig wordt, lonkt dat andere culinaire baken in zee, de o zo donkere en doorleefde gelagkamer van hotel Van der Werff. We zijn te vroeg als we voor tien al binnenstappen, maar na een uurtje wordt het drukker. Een borrel met koffie (nog steeds tachtig cent) en dat nog enkele keren, hier zitten we goed. De bediening in Van der Werff is een genot, de heren en dames zijn uiteraard gekleed in professioneel zwart-wit en dragen het dienblad prachtig op de hand. Als we later die avond nog enkele bekenden treffen, is ook deze dag compleet.

Streep

Het blijkt opnieuw zonnig als we de volgende dag wakker worden. En behalve veel zon wordt ook oostenwind kracht vier in het vooruitzicht gesteld. Naar huis via opnieuw wantij Brakzand betekent dan circa halve wind. Met de vloed van west naar oost zal de drift bovendien gecompenseerd worden met een lekker duwtje tegen de wind in. Ons vaarplan is dan ook uitermate eenvoudig: in een rechte streep van haven naar haven. Maar op het Wad kom je daar niet mee weg en voor de vorm slaan we maar een beetje aan het rekenen. Vandaag is het springtij, goed voor extra water onder de kiel. De oostenwind tempert die

hoeveelheid 'meerwater' enigszins, maar dan nog heeft onze Wiedeweerga al snel genoeg.

Jonge zeehonden

Ons enthousiasme is dermate groot dat we twee uur voor hoogwater willen vertrekken. Als we de buitenboordmotor willen starten gebeurt er niks. O ja, de motor was er eergisteren uit eigen beweging mee opgehouden. Na enkele herhaalpogingen, adviezen over choke en brandstofkraan, hebben we er genoeg van. We doen het wel zonder. De havenmeester zwaait ons uit en eenmaal buiten de havenpielen verlaten we meteen de Reegeul. En... lopen vast, we zijn iets te vroeg. Na enig onderling verschil van inzicht gaan we door en als twee jonge zeehonden hobbelen we de rede van het eiland af totdat we het diepere Gat van Schiermonnikoog inglijden. De schoten kunnen aan en met nog wat extra zeiltrim gaat het gas erop. Ruim langs de boeienlijn op de Brakzand passeren we het wantij en een half uur na afvaart ligt de Wiedeweerga alweer binnen de pieren van Lauwersoog. Op alleen de fok scharrelen we richting de sluis, naar de trailer, naar huis. En zijn het er gloeiend over eens: hoe dichtbij ook en hoe recht ook de koerslijn, wij hebben gezworven. 🙄